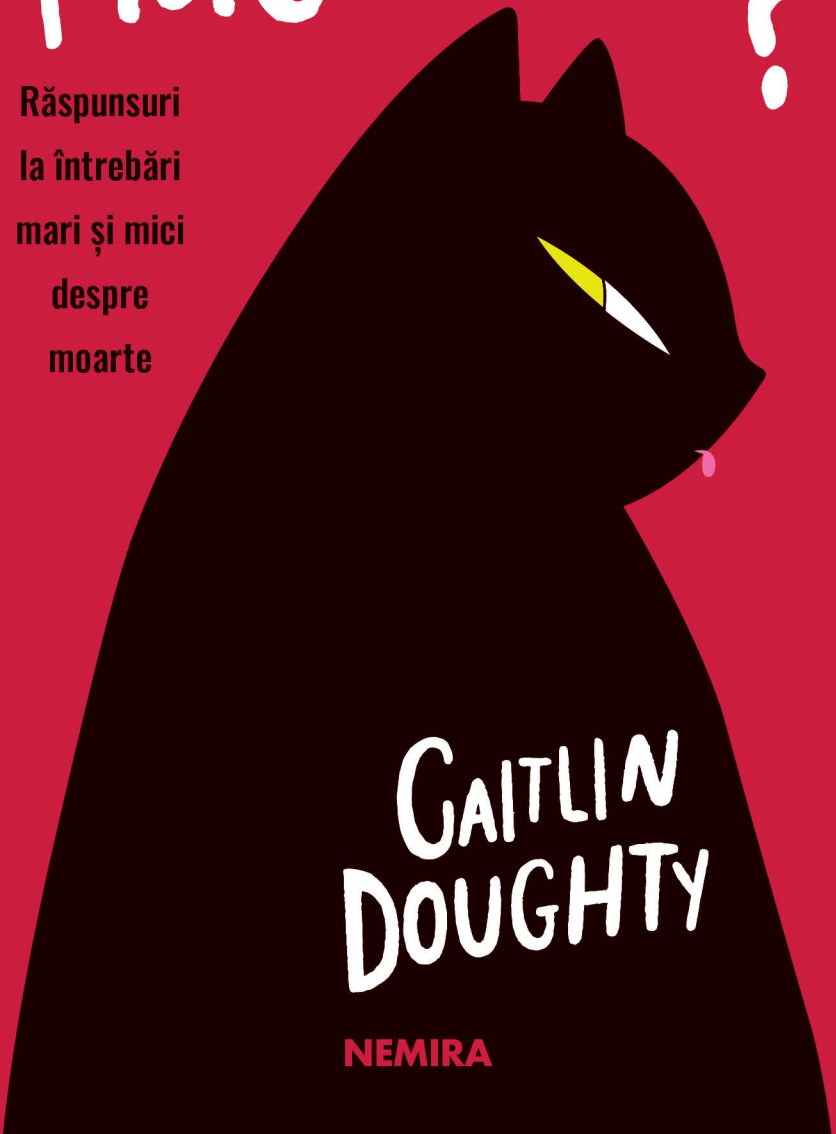

O SĂ-MI MÂNÂNGE PISIȚA OCTII ?

Răspunsuri
la întrebări
mari și mici
despre
moarte

CAITLIN
DOUGHTY

NEMIRA

O SĂ-MI MÂNÂNCE PISIȚA OCHII ?

Răspunsuri
la întrebări
mari și mici
despre
moarte

CAITLIN
DOUGHTY

Traducere din limba engleză de
DORINA TĂTĂRAN

Cu ilustrații de
DIANNÉ RUZ

NEMIRA

Coperta: Jacket design - Ingsu Liu
Jacket lettering: Jared Oriel
Jacket illustration: Dianné Ruz
Prelucrare copertă: Vasile ADNAN
Redactor: Alunița VOICULESCU
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Cătălina MIHAI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DOUGHTY, CAITLIN

O să-mi mănânce pisica ochii? Răspunsuri la întrebări mari și mici despre moarte /
Caitlin Doughty; trad.: Dorina Tătăran. – București: Nemira Publishing House, 2020
ISBN 978-606-43-0955-6

I. Tătăran, Dorina (trad.)

61

Caitlin Doughty
WILL MY CAT EAT MY EYEBALLS
Big Questions from Tiny Mortals about Death
Copyright © 2019 by Caitlin Doughty
Illustrations copyright © 2019 by Dianné Ruz
All rights reserved.
First edition printed in the United States of America by
W.W.Norton & Company, Inc.

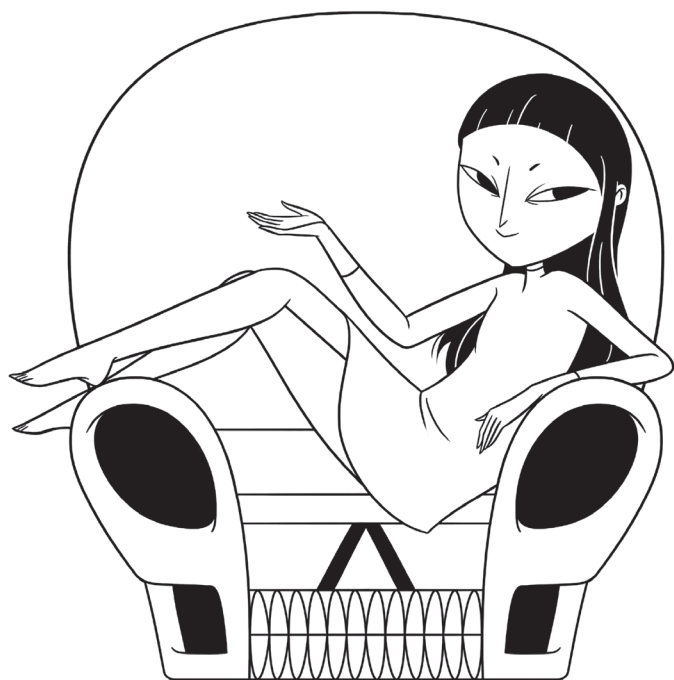
© Nemira, 2020.

Tiparul executat de tipografia EVEREST

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări și închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-0955-6

Viitoarelor cadavre de toate vârstele

Înainte să începem

Hei, salut! Sunt eu, Caitlin. Știți voi, antreprenorul de pompe funebre de pe internet. Sau expertul în moarte de la NPR¹. Sau mătușa ciudată care ți-a dat de ziua ta o cutie de cereale Froot Loops și o poză înrămată cu Prince. Sau diverse alte lucruri, pentru diverși alți oameni.

Ce vrea să fie această carte?

E destul de simplu. Am adunat cele mai originale și mai încântătoare întrebări care mi s-au pus despre moarte și le-am răspuns. Nu e mare lucru, prieteni!

(Atenție: de fapt, uneori, chiar este mare lucru. Vedeți capitolul „Ce s-ar întâmpla cu cadavrul unui astronaut în spațiu?”)

De ce oamenii îți pun ție toate întrebările acestea despre moarte?

¹ National Public Radio – post de radio național, înființat printr-o hotărâre a Congresului SUA. (n.r.).

Ei bine, încă o dată, sunt antreprenor de pompe funebre și sunt dispusă să răspund întrebărilor ciudate. Am lucrat la un crematoriu, am făcut o școală de îmbălsămare, am călătorit prin lume și am cercetat obiceiurile legate de moarte, am deschis o firmă de pompe funebre. În plus, sunt obsedată de cadavre. Nu într-un sens ciudat sau așa ceva (râs nervos). De asemenea, am ținut discursuri despre moarte în Statele Unite, în Canada, în Europa, în Australia și în Noua Zeelandă. Partea mea preferată de la aceste evenimente sunt întrebările și răspunsurile. Atunci aflu despre fascinația oamenilor în legătură cu trupurile în descompunere, despre rănila la cap, despre oase, îmbălsămare, rugurile funerare, de toate.

Toate întrebările despre moarte sunt întrebări bune, dar cele mai directe și mai provocatoare vin de la copii. (Părinți, luați aminte!) Înainte să țin aceste momente de *Întrebări și răspunsuri*, am crezut că cei mici vor pune întrebări inocente, pure.

Ha! Nu.

Tinerii erau mai curajoși și adesea mai receptivi decât adulții. Și nu se temeau când lucrurile deveneau un pic grețose. Puneau întrebări despre sufletele nemuritoare ale papagalilor lor morți, dar, de fapt, voiau să afle cât de repede putrezea un papagal în cutia de pantofi de sub arțar.

De aceea, toate întrebările din această carte sunt de la copii sută la sută sinceri, crescuți în aer liber, organic.

Nu sunt un pic morbide toate acestea?

Uite cum stă treaba: e normal să fii curios în legătură cu moartea. Dar, pe măsură ce cresc, oamenii ajung să creadă că întrebările despre moarte sunt „morbide“ și „ciudate“.

Se sperie și critică interesul altor oameni pentru acest subiect, pentru a nu fi nevoiți să înfrunte ei înșiși ideea de moarte. Aceasta este o problemă. Cei mai mulți oameni din cultura

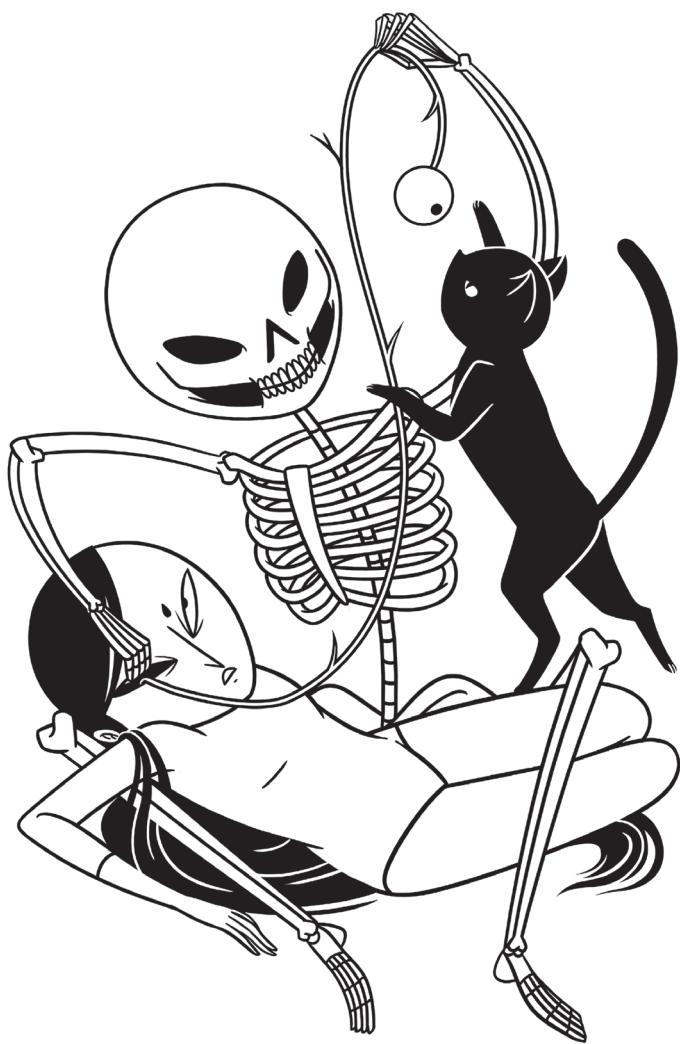
noastră nu știu nimic despre moarte, iar asta îi face și mai temători. Dacă știi ce se află într-o sticlă cu lichid de îmbălsămare sau ce face un medic legist sau care este definiția unei catacombe, deja ești mai informat decât majoritatea semenilor tăi muritori.

Să fiu sinceră, moartea e dificilă! Iubim pe cineva care apoi moare. Pare nedrept. Uneori, moartea poate fi violentă, bruscă și insuportabil de tristă. Dar face parte din realitate, iar realitatea nu se schimbă doar pentru că nu îți place. Nu putem face moartea amuzantă, dar putem face amuzant felul în care învățăm despre moarte. Moartea înseamnă știință și istorie, artă și literatură. Unește toate culturile și întreaga umanitate! Mulți oameni, inclusiv eu, credem că ne putem controla anumite temeri, acceptând moartea, învățând despre ea și punând cât mai multe întrebări pe acest subiect.

*În acest caz, când o să mor,
o să-mi mănânce pisica ochii?*

Bună întrebare. Să începem.

O SĂ-MI MĂNÂNCE PISICA OCHII?

Când o să mor, o să-mi mănânce pisica ochii?

Nu, pisica nu o să-ți mănânce ochii. Cel puțin, nu imediat.

Nu-ți face griji, Tomiță Miaunescu n-a stat la pândă în tot timpul acesta, uitându-se la tine din spatele canapelei și așteptând ca tu să-ți dai ultima răsufare și să iși zică: „Spartani! Diseară luăm cina în iad!”

Timp de mai multe ore sau chiar mai multe zile după moartea ta, Tomiță va aștepta să te ridici din morți și să îi umpli bolul cu hrana lui obișnuită. Nu o să sară direct la carne de om. Dar o pisică trebuie să mănânce, iar tu ești persoana care îl hrănește. Asta este înțelegerea pisică-om. Moartea nu te eliberează de îndeplinirea obligațiilor contractuale. Dacă ai un atac de cord în sufragerie și nu te găsește nimeni înainte să lipsești de la întâlnirea de la cafea cu Sheila, joia viitoare, un Tomiță Miaunescu flămând și nerăbdător s-ar putea să-și abandoneze bolul gol și să vină să vadă ce are de oferit cadavrul tău.

Pisicile au tendința să consume părți umane moi și expuse, precum fața și gâtul, concentrându-se mai ales pe gură și pe nas. Nu exclude nici niște ronțăieli din globii oculari, dar e mai probabil ca Tomiță să prefere părți mai moi, mai ușor de accesat. Gândește-te: pleoape, buze sau limbă. „De ce ar face dragul meu așa ceva?“, te întrebi.

Să nu uităm că, oricât de mult îl adori tu pe domesticitul Gheruță, fraierul ăla e un criminal oportunist, care împarte 95,6% din ADN-ul său cu leii. Pisicile măcelăresc în fiecare an (doar în SUA) până la 3,7 miliarde de păsări. Dacă pui la socoteală alte mamifere micuțe și drăguțe, precum șoareci și iepuri, numărul morților crește la 20 de miliarde. E un masacru abject, o baie de sânge în care mor adorabile creaturi sălbatice, iar autoare sunt felinele noastre suzerane. Zici că domnul Răsfățeanu e un scump, un drăguț? „Se uită cu mine la televizor!“ Nu, doamnă. Domnul Răsfățeanu e un prădător.

Vestea bună (pentru corpul tău mort) e că unele animale de companie cu reputație alunecoasă, sinistă, s-ar putea să nu aibă capacitatea (sau interesul) să își mănânce stăpânii. Șerpii și șopârlele, de exemplu, nu o să te mănânce după ce mori, doar dacă nu cumva ții în libertate prin casă un dragon de Komodo adult.

Dar asta e finalul veștilor bune. Câinele tău te va mânca. „Oh, nu!“, zici tu. „Nu cel mai bun prieten al omului!“

Oh, da. Fifica Pufosița îți va ataca trupul mort, fără remușcări. Există cazuri în care legiștii suspectează inițial că a avut loc o crimă violentă, doar ca să descopere că doamna Pufosița a atacat trupul mort. Totuși, câinele tău poate că nu te va mușca și nu te va sfâșia pentru că moare de foame. Mult mai probabil, Fifica Pufosița va încerca să te trezească. S-a întâmplat ceva cu omul ei. Probabil că e neliniștită și încordată. În acest caz, câinele s-ar putea să muște ușor buzele stăpânului, exact așa cum îți rozi tu unghiile sau cum dai refresh la pagina de social media. Toți avem armele noastre ciudate în lupta contra anxietății!

Un caz foarte trist a fost cel al unei femei de patruzeci și ceva de ani, cunoscută drept alcoolică. Adesea, atunci când era beată și înconștientă, setterul ei îi linge fața și o mușca de picioare, încercând să o trezească. După ce a murit, s-a descoperit că lipseau bucăți de carne din nas și de la gură. Setterul încercase în mod repetat să își trezească omul, cu forță tot mai mare, dar nu reușise.

Studiile unor cazuri de medicină legală – știți că există jobul de „legist veterinar“? – se axează pe tiparele de atac la câinii mari: de exemplu, ciobănescul german care a scos ambii ochi ai stăpânului său sau acel husky care a mâncat degetele mari ale stăpânului. Dar nu mărimea câinelui este importantă, când vine vorba despre mutilări post-mortem. Să luăm de exemplu povestea lui Rumpelstiltskin, care era un chihuahua. Noul lui stăpân a pus o poză cu el pe un forum, ca să se laude, și a adăugat unele „informații suplimentare“, mai exact: „A trecut ceva timp până să se descopere că fostul său stăpân murise, iar câinele ăsta și-a mâncat omul ca să poată supraviețui“. Mie îmi pare că Rumpelstiltskin e un supraviețuitor mic și curajos.

Cumva, faptul că un câine este anxios și copleșit ne face mai îngăduitori cu faptul că acesta poate mânca dintr-un cadavru. Dezvoltăm legături strânse cu animalele noastre de companie. Vrem să fie supărate când murim, nu să se lingă pe bot. Dar de ce avem asemenea așteptări? Animalele noastre de companie mănâncă animale moarte, la fel cum oamenii mănâncă animale moarte (în fine, voi, vegetarienii, nu mâncați). Multe animale sălbatice vor mânca și ele dintr-un cadavru. Chiar și unele dintre creaturile despre care credem că sunt cei mai abili prădători – lei, lupi, urși – vor rumega fericite, dacă vor găsi pe teritoriul lor un animal mort. Mai ales dacă sunt flămânde. Mâncarea e mâncare, iar tu ești mort. Să-i lăsăm să-și savureze mâncarea și să-și vadă de viețile lor, acum cu un pedigri ușor macabru. Trăiască Rumpelstiltskin!

